

SZAKDOLGOZAT

Fábián Anna Sára
2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Tájrendező- és kertépítő mérnök alapképzési szak

XIII. kerület vizsgálata

A karbonsemlegesség felé vezető úton

Belső konzulens:	Szűcs András Egyetemi tanársegéd
Belső konzulens intézete/tanszéke:	Településépítészeti és Zöldinfrastruktúra Tanszék, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

Készítette:	Fábián Anna Sára
--------------------	-------------------------

Budapest

2024

Kivonat

A dolgozat célja Budapest XIII. kerületének karbonlábnyom csökkentési lehetőségeinek feltárása, különös tekintettel a városi környezet fenntartható fejlődésére. Az éghajlatváltozás és az urbanizáció gyorsuló hatása világszerte növeli a városok környezeti terhelését, ezért kiemelten fontos olyan megoldások keresése, amelyek révén a városi környezet élhetőbbé és fenntarthatóbbá válhat. A vizsgálat fókusza a XIII. kerület közlekedési, zöldinfrastruktúra- és építési adottságainak feltárása volt, figyelembe véve a szén-dioxid kibocsátás csökkentésére irányuló hazai és nemzetközi irányokat. A módszertan részekét vizsgáltam a kerület történelmi és jelenlegi beépítettségét, a közlekedési infrastruktúra alakulását, valamint a zöldfelületek elhelyezkedését és bővítési lehetőségeit. A vizsgálat fontos része volt a Kerületi Építési Szabályozási tervének tanulmányozása, amely a kerület további beépítettségének nagyságát határozza meg. A vizsgálat során figyelembe vettem a lakossági és közlekedési igények változásait, a növekvő autóhasználat és új építkezések hatásait, valamint a helyi infrastruktúra jelenlegi szén-dioxid kibocsátásának szintjét. A legfontosabb eredmények között szerepel a gyors lakossági növekedés, ami terhet ró a közlekedési hálózatra és környezetre. Közlekedés terén kiemelten fontos a közösségi közlekedés, a kerékpárutak és gyalogos útvonalak fejlesztése, a gépjárműhasználat mérséklődése pedig ennek hatására csökkenhet. Az építési folyamatok során az anyagválasztás és az energiahatékonyság kiemelt szerepet kapott; a helyi anyagok előnyben részesítése, az energiahatékony épületek tervezése és a megújuló energiaforrások integrálása jelentős mértékben csökkentheti a szén-dioxid-kibocsátást.

Dolgozatomban a vizsgálatok kiértékelése után megállapítottam, hogy a XIII. kerület karbonlábnyomának csökkentése integrált városfejlesztési megközelítést igényel, amely figyelembe veszi a növekvő lakossági igényeket és a fenntarthatósági szempontokat egyaránt. Az olyan zöldinfrastruktúra fejlesztések, mint az új közparkok és közkertek létrehozása nemcsak a városi élet minőségét javítják, hanem szénelnyelőként is fontos szerepet játszanak. A közlekedés terén a közösségi közlekedés prioritása és a gépjárműhasználat mérséklése a fenntartható mobilitás érdekében elengedhetetlen.

Megoldási javaslatként körforgásos gazdaság és a rövid ellátási lánc támogatása, mikromobilitást elősegítő eszközök kiépítése és fenntartása, valamint a szolgáltatások,

egészségügyi- és oktatási intézmények, irodák és bevásárlóshoz szükséges üzletek gyalogos vagy kerékpáros elérésének kialakítása a cél.

Összegzésként a XIII. kerület karbonlábnyomának hosszútávú csökkentéséhez a lakosság bevonása és tudatos környezeti nevelése is nélkülözhetetlen, hiszen a városi élet fenntarthatóságának alapját a lakosság aktív közreműködése képezi. A szakirodalmi és a vizsgálati példákon keresztüli elemzésemben megállapítottam, hogy jól átgondolt, integrált városi stratégiák segítségével a kerület a 2050-re kitűzött karbonsemlegességi célokat elérheti.